

Nr 16.

Ankom till Riksdagens kansli den 8 april 1910 kl. 4 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande vissa delar af bevillningsutskottets betänkande nr 14 i i anledning af väckta motioner om ändringar i gällande förordning angående försäljning af brännvin.

1:o.

17 § 2 mom. af förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 lyder sålunda:

»Bolag må ej till annan öfverlåta all utminuterung eller all utskänkning af brännvin inom kommun, men skulle bolag vilja mot bestämd afgift åt annan öfverlåta rättighet till utminuterung eller utskänkning, göre bolaget därom framställning hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som äger efter magistratens eller kommunalnämndens hörande att med afseende såväl å skälen och villkoren för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som ock å afgiftens förhållande till det litertal brännvin, som anses kunna komma att afyttras, bifalla eller afslå framställningen.

Med öfverlåtelse af utskänkingsrättighet följer skyldighet för den, till hvilken sådan rättighet blifvit öfverlåten, att hos bolaget inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin och det brännvin i öfrigt, som bolaget tillhandahåller i sin rörelse.»

I en inom Andra kammaren väckt motion nr 11 hade herr *Leander* m. fl. föreslagit, det Riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring af förestående moment,

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 5 Saml. 1 Afd. 14 Häft. (Nr 16.)

1

»att innehafvare af öfverlåten rättighet till icke blott utskänkning utan jämväl utminuteri skall vara skyldig att inköpa allt för rörelsen erforderligt brännvin genom vederbörande bolag;

att afgift för sålunda öfverlåten rättighet skall utgå efter det verkligt försålda liter-talet spirituosa;

samt att denna afgift ej får understiga ett visst pris, exempelvis 25 öre pr liter».

I sitt betänkande nr 14 hade bevillningsutskottet under 3:o hemställt, att förevarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva beträffande utskottets omförmälda hemställen Riksdagens kamrar stannat i olika beslut, i det att Första kammaren bifallit, hvad utskottet hemställt, hvaremot Andra kammaren, med afslag å utskottets hemställen, bifallit ett under öfverläggningen i kammaren framställt yrkande, att Riksdagen ville, i anledning af herr Leanders m. fl. ifrågavarande motion i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida icke sådan ändring af gällande förordning angående försäljning af brännvin lämpligen kunde vidtagas, att bolag, som i 12 och 14 §§ af sagda förordning omförmäldes, förpliktades att vid öfverlåtan af utminuteringsrättighet stadga som villkor, att den, som fått sådan rätt på sig öfverlåten, skulle vara skyldig hos bolaget inköpa allt för rörelsen erforderligt egentligt brännvin och det brännvin i öfrigt, som bolaget tillhandahölle i sin rörelse, äfvensom att afgift för sålunda öfverlåten rättighet skulle utgå efter det verkliga försålda liter-talet spirituosa, samt därefter förelägga Riksdagen de förslag i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda.

Då sammanjämkning af kamrarnas ifrågavarande skiljaktiga beslut icke synes kunna äga rum och frågan icke heller kan blifva föremål för gemensam omröstning, har frågan, enligt utskottets åsikt, för innevarande riksdag förfallit, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

2:o.

Vidare hade i en inom Andra kammaren af herr *Fornander* väckt motion nr 12 hemställts,

»att Riksdagen måtte besluta till Kungl. Maj:t ingå med underdånig skrifvelse, innefattande begäran om följande tillägg till § 15 mom. 1 i kungl. förordningen af den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin:

Bolag, som i 12 och 14 §§ omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och handhafva detaljhandel med brännvin och må icke afse att bereda vare sig delägarne vinning utöfver årlig ränta med högst fem procent å de af delägarne tillskjutna kontanta medel eller kommun någon ekonomisk fördel utöfver den vinst, som enligt denna förordning kan tillkomma densamma.

Hvad sålunda stadgats utgöre dock ej hinder för sådant bolag att utöfva försäljning af mat, äfven utan samband med brännvinsförsäljning, under förutsättning endast att handeln med brännvin är bolagets hufvudsakligaste verksamhet».

Bevillningsutskottet hade, med anledning häraf, under 4:o) i sitt ofvannämnda betänkande nr 14 hemställt, att förevarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid punkten fanns fogad en af herr Hammarström afgifven reservation, däri hemställes »att Riksdagen ville i anledning af herr Foranders ifrågavarande motion i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida icke sådan ändring af gällande förordning angående försäljning af brännvin lämpligen kunde vidtagas, att bolag, som i 12 och 14 §§ af sagda förordning omförmäles, berättigades att i viss utsträckning anordna matserveringsställen utan samband med försäljning af spirituösa drycker, samt därefter förelägga Riksdagen det förslag i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda».

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva beträffande utskottets förevarande hemställan Riksdagens kamrar fattat skiljaktiga beslut, i det att Första kammaren bifallit hvad utskottet i sitt betänkande hemställt, hvaremot Andra kammaren afslagit utskottets hemställan och i stället bifallit den vid punkten fogade reservationen.

Enär i fråga om dessa kamrarnas skiljaktiga beslut sammanjämföring icke lär kunna äga rum och frågan icke kan blifva föremål för gemensam omröstning, har frågan enligt utskottets åsikt, för innevarande riksdag förfallit, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

3:o.

16 § i gällande brännvinsförsäljningsförordning är af följande lydelse:

»1. Klubb eller annan förening må, efter vederbörande kommunalstyrelsens hörande, kunna af Kungl. Maj:ts befallningshafvande tilldelas rätt under högst ett år i sänder att utskänka brännvin åt sina medlemmar och inbjudna gäster.

2. Vid hälsobrunn, badort eller annan kurort å landet, där särskild läkare finnes anställd, må på därom gjord ansökning Kungl. Maj:ts befallningshafvande, sedan vederbörande kommunalstämma lämnats tillfälle att yttra sig, meddela rättighet till brännvinsutskänkning för kortare tid än år, dock att vid sådan utskänkning egentligt brännvin må tillhandahållas endast vid måltider åt spisande gäster.

3. Rättighet till utskänkning å passagerarfartyg må på ansökning kunna medgifvas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt säte. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till dem, som i fartygets restaurationslokal intaga måltid.

4. Där i annat fall än förut i denna § är sagdt värdshusrörelse för någon del af året tillfälligtvis kan vara af omständigheterna påkallad, dock ej vid läger eller där trupp eljest är för flera dagar sammandragen, må för kortare tid än år rättighet till brännvinsutskänkning på därom af vederbörande gjord ansökning meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

5. Vid meddelande af utskänkingsrätt enligt denna § må Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreskrifva de inskränkningar, som i öfrigt kunna anses nödiga.»

I följande inom Andra kammaren väckta motioner, nämligen nr 111 af herr *Söderbergh* i Karlshamn m. fl., nr 112 likaledes af herr *Söderbergh* m. fl. och nr 23 af herr *Hagberg* m. fl., hade hemställts om ändringar i berörda paragraf, varande i sådant afseende yrkadt:

af herr *Söderbergh* m. fl., i motionen nr 111,

»att Riksdagen ville för sin del besluta, att mom. 1 och mom. 4 i 16 § i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin må utgå, likasom i förordningen förekommande hänvisning till berörda lagrum»;

af herr *Söderbergh* m. fl. i motionen nr 112,

»att Riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i 16 § 2 mom. i gällande brännvinsförsäljningsförordning, att orden: 'sedan vederbörande kommunalstämma lämnats tillfälle att yttra sig' utbytas mot: 'sedan vederbörande kommunalstämma därtill lämnat sitt bifall'» samt

af herr *Hagberg* m. fl.,

»att Riksdagen ville besluta, det mom. 3 uti § 16 af kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 måtte ur förordningen utgå».

Tillika hade i en inom Andra kammaren af herr *Räf* väckt motion nr 120 yrkats, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande författningar, att rättighet till försäljning af brännvin, vin och öl icke i något fall må tilldelas någon utan att, i fråga om stad, dess stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga och, i fråga om landet, kommunalstämma därtill gifvit tillstyrkande utlåtande».

I förenämnda betänkande nr 14 under 6:o) hade bevillningsutskottet hemställt, att nu omförmälda motioner icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid punkten i fråga fanns fogad reservation af herr *Kvarnzelius*, som yrkat:

»att Riksdagen, i anledning af förevarande motioner, nr 111 och 112 af herr *Söderbergh* i Karlshamn m. fl., nr 23 af herr *Hagberg* m. fl. och nr 120 af herr *Räf*, för sin del ville besluta att 16, 17, 23 och 40 §§ i förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 måtte erhålla följande lydelse:

16 §.

1. Vid hälsobrunn, badort eller annan kurort å landet, där särskild läkare finnes anställd, må på därom gjord ansökning Kungl. Maj:ts befallningshafvande, sedan vederbörande kommunalstämma därtill lämnat sitt bifall, meddela rättighet till brännvinsutskänkning för kortare tid än år, dock att vid sådan utskänkning egentligt brännvin må tillhandahållas endast vid måltider åt spisande gäster.

2. Vid meddelande af utskänkingsrätt enligt denna paragraf må Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreskrifva de inskränkingar, som i öfrigt kunna anses nödiga.

17 §.

1. På auktion — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
i öfrigt behörig.
2. Bolag må — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
tillhandahåller i sin rörelse.
3. Öfverlåtelse — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
medgifven.
4. Aflider den — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
behörig och lämplig.
5. Aflider den, som på grund af 16 § innehar rättighet till
brännvinsutskänkning — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
och lämplig.

23 §.

1. Då rättighet — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
taxeringsmyndigheterna.
2. Afgiften för — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
förskottsvis till vederbörande uppbördsman.

40 §.

Idkar någon — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
till detaljhandel förlustig.

Utöfvar den, som erhållit rättighet till utskänkning enligt 16 §
deusamma annorledes — — — — (lika med nuvarande lydelse) — — — —
som nyss är sagdt».

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva,
jämväl vid behandlingen af utskottets sistberörda hemställan, Riksdagens
kamrar stannat i skiljaktiga beslut, i det att Första kammaren bifallit
hvad utskottet hemställt, hvaremot Andra kammaren, med afslag å ut-
skottets hemställan, bifallit den af herr Kvarnzelius vid punkten fogade
reservationen.

Då utskottet ansett sammanjämkning af kamrarnas ifrågavarande
skiljaktiga beslut icke kunna äga rum och frågan icke heller kan
blifva föremål för gemensam omröstning, har frågan, enligt utskottets

äsikt, för innevarande riksdag förfallit, hvilket utskottet härmed får
för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 8 april 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.
